

Які проєкти громад не можуть вважатися проєктами справедливої трансформації?

Пам'ятка для громад

Враховуючи процес вступу України до Європейського Союзу, важливо щоб Україна керувалася підходами та правилами, які застосовуються у ЄС до справедливої трансформації. Завчасне планування і впровадження існуючих практик дозволить у подальшому мінімізувати правові та фактичні суперечності та пришвидшить вступ до ЄС.

В Європейському Союзі основні принципи та типи проєктів, що підтримуються або не підтримуються, визначаються [Регламентом \(ЄС\) 2021/1056](#).

Відповідно до законодавства ЄС, в межах справедливої трансформації недоцільною є підтримка проєктів, що передбачають:

- інвестиції у виробництво, переробку, транспортування, розповсюдження, зберігання або спалювання **викопного палива**. Зокрема, це стосується і встановлення когенераційних установок, адже вони передбачають використання викопного газу.
- виробництво, переробка та збут **тютюну** та тютюнових виробів;
- **підприємства, що перебувають у скрутному становищі** (перебувають на межі банкрутства або проходять через ліквідаційну процедуру);
- зняття з експлуатації або будівництво **атомних електростанцій**.

Деякі проєкти, хоч і не описані в вищезазначеному Регламенті, все ж певною мірою можуть порушувати цей та інші Регламенти та Директиви ЄС, зокрема через порушення принципу «не завдавати значної шкоди» («do no significant harm»). Зокрема це проєкти, що передбачають:

- **використання первинної біомаси** (лісової, сільськогосподарської) для енергетичних цілей — тобто використання вирощених рослин для енергетичних цілей або ж цілеспрямоване вирощування енергетичних культур. Це суперечить [Директиві ЄС 2023/2413](#), в якій передбачено порядок пріоритетності використання біомаси та критерії сталості.
- **спалювання відходів** (зокрема для отримання електроенергії/тепла), тоді як можливе використання відходів для інших цілей; це суперечить ієрархії відходів, яка визначена [Директивою 2008/98](#), що також відображено у [Законі України “Про управління відходами”](#).